

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет мистецтва і дизайну
Кафедра музичного мистецтва та звукорежисури

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Методика викладання професійних дисциплін

Галузь знань	<u>02 «Культура і мистецтво»</u>
Спеціальність	<u>025 «Музичне мистецтво»</u>
Назва освітньої програми	<u>Музичне мистецтво</u>
Рівень вищої освіти	<u>другий (магістерський) рівень</u>

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
ст. викладач кафедри музичного мистецтва та звукорежисури Кравець Ніна Вячеславівна	066-700-34-51	estradauniversitet@gmail.com

Методика викладання професійних дисциплін є однією з базових дисциплін у циклі професійної підготовки здобувачів курсу, на якому відбувається формування ерудиції, культури мислення і мотивації до професійної діяльності майбутнього фахівця. Ґрунтується на оволодінні технологією навчання мистецтву естрадно-джазового співу на основі практичних знань, вмінь та навичок, на підставі яких буде збудована майбутня професійна діяльність. Задача дисципліни – вивчення методики (змісту, методів та форм) навчання співацькому мистецтву, використання теоретичних знань з історії та теорії виконавства, а також, співацьких навичок, здобутих на заняттях сольного та ансамблевого співу, інтеграція теоретичних знань та співацьких навичок впродовж оволодіння методикою навчання вокалу, формування практичного (виконавського та педагогічного) спрямування професійної підготовки.

Здобуваються розуміння витоків сучасного музичного мистецтва як культурного явища; накопичуються знання та уявлення з боку історичного підґрунтя музичної культури сучасності; формується розуміння структури жанрів та стилів. Крім цього, предмет сприяє розвиненню музичного світогляду, розвитку аналітичного мислення та знайомить з діяльністю видатних педагогів.

Мета дисципліни «Методика викладання професійних дисциплін» – підготовка високопрофесійного естрадно-джазового виконавця, який володіє практичними, теоретичними та методичними основами естрадно-джазового співу, оволодіння технологією та розумінням естрадно-джазового співу на основі практичних знань, вмінь та навичок; формування основи практичних знань, вмінь та навичок, на підставі яких буде збудована майбутня професійна діяльність педагога-вокаліста. Задача дисципліни – знайомство та вивчення особливостей (змісту та форм); вивчення та аналіз джазових форм та їх встановлених стандартів; засвоєння освітніх методик з практики навчання мистецтву співу, включаючи використання Інтернет ресурсів; вивчення тенденцій розвитку світового досвіду мистецтва у стилях та жанрах джазу, року, поп-музики, та різноманітних змішаних стилях; навчання співацькому мистецтву, використання теоретичних знань з історії стилів, а також, співацьких навичок, здобутих на заняттях сольного та ансамблевого співу, інтеграція теоретичних знань та співацьких навичок впродовж оволодіння мистецтвом імпровізації та композиції; формування практичного спрямування професійної підготовки.

Передумови для вивчення дисципліни: Даний курс є важливим компонентом у симбіозі з обов'язковими та вибірковими фаховими музичними дисциплінами.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Методика викладання професійних дисциплін» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в теорії, історії музики, у педагогіці, виконавстві та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові) компетентності

СК4. Здатність інтерпретувати художні образи у виконавській / педагогічній / звукорежисерській діяльності.

СК5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.

СК6. Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

Навчальна дисципліна «Методика викладання професійних дисциплін» забезпечує досягнення запланованих результатів навчання (РН), передбачених освітньою програмою:

РН1. Володіти професійними навичками виконавської, творчої та педагогічної діяльності.

РН6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

РН7. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

РН8. Здійснювати викладання вокалу / акторської майстерності / основ звукорежисури з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

1. можливості ефективного використання у професійній діяльності знань у галузі історії, теорії музичного мистецтва та педагогіки;
2. інформаційних джерел, що відображують досягнення сучасної педагогічної практики; принципів, методів та форм проведення уроку у виконавському класі (методики підготовки до уроку), основи методології аналізу проблемних ситуацій у сфері музично-педагогічної діяльності та способи їх вирішення; оволодіти необхідним комплексом загально педагогічних, психолого-педагогічних знань, уявлень в області музичної педагогіки, психології музичної діяльності;
3. знання та втілення джазових та естрадних традицій різних епох в сучасній музиці;
4. будова голосового апарату та основи користування ним у професійній діяльності, орієнтування у спеціальній літературі, володіння та користування професійними поняттями та термінологією; накопичування знань в галузі сучасних освітніх та інформаційних технологій.

Уміння:

1. виявляти приховані та явні недоліки у співі, вивчати їх причинно-наслідкові зв'язки, знаходити правильні прийоми і засоби виправлення голосових дефектів;
2. складати індивідуальні плани здобувачів, планувати індивідуальні та лекційні заняття;
3. володіти спеціальними прийомами та техніками естрадного та джазового співу, сольними та ансамблевими виконавськими традиціями.

Навички:

1. аналізувати та розбирати на предмет критичного огляду процес викладання, проводити порівняльний аналіз різних викладацьких манер;
2. аналізувати окремі методичні посібники, учбові програми.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні	Практичні	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
3	90	14	28	48	I	II	Обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I курс, II семестр

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна)			
	разом	лек.	прак.	с.р.
Змістовий модуль 1. Лекційно-практичний.				
Тема 1. Світові вокальні школи.	12	2	4	6
Тема 2. Естрадно-джазовий спів як жанр. Особливості методики викладання. Етапи формування навичок.	12	2	4	6
Тема 3. Класифікація голосів. Техніка співу та прийоми вокалу (атака звуку, згладжування та змішування регістрів).	10	2	4	4
Тема 4. Особливості роботи з дитячим голосом (мутаційний період).	14	2	4	8
Змістовий модуль 2. Лекційно-практичний.				
Тема 5. Основні етапи роботи над вокальним твором.	12	2	4	6
Тема 6. Основні вимоги до викладача сольного співу.	12	2	4	6
Тема 7. Проведення практичних тренінгів для відпрацювання та закріплення методичних рекомендацій на основі моделювання уроку.	18	2	4	12
Форма контролю – екзамен				
Разом:	90	14	28	48

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Здобувачі отримують методичний матеріал, теми та питання курсу, основну та додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання. Практичні навички опрацьовуються за допомогою конспектів лекцій та рекомендованої літератури. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізі інформації за курсом, з оформлення конспектів, рефератів, завдань, тощо, здобувачі отримують користуючись музичним обладнанням у класах для демонстрації виконаних завдань, та бібліотекою (у тому числі електронними ресурсами).

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи здобувачів щодо вивчення дисципліни «Методика викладання професійних дисциплін» включаються:

1. Знайомство з навчальними ресурсами відповідно зазначених у програмі тем (включаючи перегляд та вивчення певної кількості рекомендованих аудіо та відеоматеріалів).
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та опрацювання технічних вправ тощо.
7. Підготовка до підсумкового контролю.

7. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю		Складові оцінювання
поточний контроль, який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.		50%
підсумковий контроль, який здійснюється у ході проведення екзамену (заліку).		50%
Методи діагностики знань (контролю)	прослуховування; демонстрація навичок, усне пояснення, індивідуальне прослуховування; робота у групах; ансамблева гра, виконання практичних завдань, екзамен (залік)	

Питання до іспиту:

1. Історія виникнення світової вокальної школи.
2. Роль вокального педагога.
3. Етапи формування вокальних навичок.
4. Розспів. Комплекс вокального розспіву.
5. Вокальний слух, його природа. Розвиток вокального слуху.
6. Діагностика вокальних здібностей дитини та їх розвиток у процесі виховання.
7. Гігієна голосу. Хвороби голосового апарату.
8. Артикуляційний апарат, його роль у співі.
9. Виконавство. Етапи підготовки до публічного виступу.
10. Що вивчає курс «Основи викладання естрадно-джазового співу».
11. Техніка співу. Прийоми вокалу.
12. Етапи формування голосу. Мутаційний період.
13. Класифікація вокальних голосів.

14. Методи вдосконалення ритміки.
15. Методи проведення уроку. Форми контролю.
16. Три манери співу. Надати характеристику.
17. Типи дихання при співі. Методичні поради до постановки вокального дихання.
18. Музичні та сценічні засоби виразності.
19. Еволюція естрадного жанру. Стилi сучасної музики.
20. Будова голосового апарату. Особливості дитячого голосового апарату.
21. Історія професійної вокальної школи. Перші підручники.
22. Співоча атака, її види.
23. Вокальна педагогіка та вокальна методика. Основні задачі, функції та цілі.
24. Мікрофон. Типи та види.
25. Вокально-дихальний процес. Опора дихання та звуку.
26. Методи роботи над вокальними вправами.
27. Діапазон та регістри співацького голосу.
28. Фахові компетенції та специфіка діяльності викладача сольного співу.
29. Співацька позиція.

8. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ІСПИТУ

<i>Денна форма навчання</i>			
<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на лекційних та практичних заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка засвоєного матеріалу, тощо	10

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі здобувачами

Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота здобувача)			
1.3. Підготовка індивідуальних практичних завдань за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення та аналіз матеріалів виконаних завдань	15
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль іспит			50
Всього балів			100

9. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ (для іспиту)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував практичні завдання за заданою тематикою, проявляє активність і творчий підхід у навчанні;
- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Здобувач володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, понять, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та практичних заняттях, має виконані практичні завдання, демонструє навички за заданою тематикою, проявляє активність і творчий підхід у навчанні;
- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Здобувач відтворює значну частину теоретичного та практичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних понять, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність виконаних практичних завдань, та активність у навчанні;
- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та практичних заняттях, володіє матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність виконаних практичних завдань;
- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та практичних заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює інтуїтивно, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, здатний частково демонструвати професійні навички, має частково виконані практичні завдання до самостійної роботи;
- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Здобувач не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	добре	
74-81(6-7)	C	задовільно	
64-73 (5)	D		
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	FX	незадовільно	не зараховано
1-34 (2)	F		

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Антонюк В. Вокальна педагогіка (сольний спів) : підручник. Київ : ЗАТ “Віпол”, 2007. 174 с.
2. Антонюк В. Українська вокальна школа етно-культурологічний аспект. [монографія : 2-ге вид.]. Київ : Українська ідея, 2001. 144 с.
3. Антонюк В.Г. Постановка голосу: навчальний посібник для здобувачів вищих музичних навчальних закладів. Київ : Українська ідея, 2000. 68 с.
4. Коломієць О.М. Хорознавство : навчальний посібник. Київ : Либідь, 2001. 29 с.

Допоміжна

1. The Real Little Classical Fake Book., Hal Leonard Publishing Corp., 1992.
2. Great Gig Book Full. SheetMusic Co., 1990.
3. The BIG BOOK Of Soul, Hal Leonard Publishing Corp. , 1996.
4. The ALL-Jazz Real Book, Sher Music Co. 2001.
5. The Standards Real Book, Sher Music Co., 2000.
6. Real Jazz Book, Hal Leonard Publishing Co. 1992.